

ตอนที่ 1

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

- บทที่ 1 ความหมายของคำว่า เด็กกระทำผิด
- บทที่ 2 สาเหตุการกระทำผิดของเด็ก
- บทที่ 3 การป้องกันแก้ไข

บทที่ 1

ความหมายของคำว่าเด็กกระทำผิด (The Definition of Juvenile Delinquent)

จากแนวความคิดที่ต้องการจะให้มีการแยกเด็กที่กระทำผิดออกจากอาชญากรผู้ใหญ่ และมุ่งที่จะให้การแก้ไขสงเคราะห์คุ้มครองให้กลับตนเป็นคนดียิ่งกว่าการลงโทษ ดังนั้นการที่จะพิจารณาแต่เพียงว่าการกระทำอย่างใดเป็นความผิดตามกฎหมายอาจทำให้เหตุการณ์สาຍเกินแก่ เด็กอาจกลายเป็นอาชญากรที่ร้ายแรงได้ การพิจารณาความหมายของคำว่า เด็กกระทำผิด จึงได้ขยายกว้างออกไปจากการกำหนดแต่เพียงการกระทำผิดกฎหมายอย่างผู้ใหญ่เท่านั้น

การพิจารณาความหมายของคำว่าเด็กกระทำผิด อาจแยกพิจารณาได้เป็น 2 ส่วน ประกอบกัน คือ

1. เกณฑ์อายุ และ
2. เกณฑ์การกระทำผิด

1. เกณฑ์อายุ

ประเทศต่างๆ ได้กำหนดเกณฑ์อายุไว้ในการพิจารณาให้การสงเคราะห์คุ้มครองว่า เกณฑ์อายุขั้นต่ำเท่าใดจึงจะเริ่มให้เด็กมีความรับผิดชอบทางอาญา และเกณฑ์อายุขั้นสูงเท่าใด ซึ่งจะถือว่าพ้นจากเกณฑ์ที่จะใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชนได้ ดังนั้นผู้กระทำผิดที่ได้รับความสงเคราะห์คุ้มครองจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าขั้นต่ำที่กำหนด และขั้นสูงไม่เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์อายุนี้ แต่ละประเทศได้กำหนดแตกต่างกัน

ก. เกณฑ์อายุขั้นต่ำ

อินเดีย ปากีสถาน อายุ 7 ปี ลงมายังไม่มีความผิดทางอาญา

ซีลอน อายุ 8 ปี ลงมายังไม่มีความผิดทางอาญา

ฟิลิปปินส์ อายุ 9 ปี ลงมายังไม่ต้องรับโทษทางอาญา

ญี่ปุ่น อายุ 14 ปี ลงมายังไม่ต้องรับโทษอาญา

ไทย อายุ 7 ปี ลงมายังไม่มีความผิดอาญา

อังกฤษ เดิมถืออายุ 8 ปี ลงมายังไม่มีความผิดอาญา เพราะสันนิษฐานเด็กขาดว่า
ยังไม่มีเจตนาร้าย ต่อมาตั้งแต่ ค.ศ. 1964 ได้ขยายอายุจากเดิม 8 ปี เป็น 10 ปี ลงมายังไม่มี
ความผิดอาญา

สหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำไว้ แต่ในการพิจารณาคดี
ของศาลเด็กในสหรัฐส่วนใหญ่มักถือหลักกฎหมายทั่วไป (Common Law) โดยถือว่าอายุ 7 ปี
ลงมาไม่มีความผิดทางอาญา แต่ในบางรัฐ เช่น รัฐเทกซัส ถืออายุขั้นต่ำ 10 ปี

ข. เกณฑ์อายุขั้นสูง

ที่ถืออายุ 20 ปี คือ ญี่ปุ่น เกาหลี

ที่ถืออายุ 18 ปี คือ ไทย, จีน (ไต้หวัน) อินโดนีเซีย, อินเดีย (เฉพาะหญิง),
อิหร่าน, เวียดนาม

ที่ถืออายุ 17 ปี คือ มาเลเซีย

ที่ถืออายุ 16 ปี คือ ศรีลังกา, ฮองกง, อินเดีย (เฉพาะชาย), ปากีสถาน,
ฟิลิปปินส์, สิงคโปร์

ยุโรปและออสเตรเลีย

ที่ถืออายุ 21 ปี คือ สวีเดน

ที่ถืออายุ 18 ปี คือ ประเทศส่วนมากของยุโรปและออสเตรเลีย

ที่ถืออายุ 17 ปี คือ กรีซ, โปแลนด์, อังกฤษ

ที่ถืออายุ 16 ปี คือ เบลเยียม, อิสราเอล

สหรัฐอเมริกา แตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ ถืออายุ ตั้งแต่ 15 ปี ถึง 21 ปี แต่รัฐ
ส่วนใหญ่ถือเกณฑ์อายุ 18 ปี

การกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำและขั้นสูงในการที่จะถือว่าเป็นเด็กกระทำผิด แล้วแต่ละ
ประเทศยังถือเกณฑ์อายุในการขึ้นศาลคดีเด็กว่าจะถืออายุขณะใด คือ ขณะกระทำความผิด
ขณะถูกจับ ขณะถูกฟ้อง หรือขณะศาลพิพากษาคดี โดยกฎหมายแต่ละประเทศได้บัญญัติไว้
แตกต่างกันดังนี้ คือ

ก. ถือเอาอายุขณะกระทำความผิดเป็นเกณฑ์ขึ้นศาลคดีเด็ก

ได้แก่ ญี่ปุ่น, บอมเบ, ฟิลิปปินส์, ไทย คือ ถ้าขณะกระทำความผิดอายุอยู่ในเกณฑ์ในศาลคดีเด็กฯ แล้ว ไม่ว่าจะขณะถูกจับ หรือขณะถูกฟ้อง จะมีอายุเกินความเป็นเด็กหรือเยาวชนหรือไม่ก็ตาม ศาลคดีเด็กฯ มีอำนาจชำระคดี

ข. ถือเอาอายุขณะฟ้องศาลเป็นเกณฑ์

คือ ถึงแม้ว่าในขณะที่กระทำความผิดจะมีอายุอยู่ในเกณฑ์เป็นเด็กหรือเยาวชนแล้ว ในขณะที่ฟ้องศาลจะต้องมีอายุอยู่ในเกณฑ์เป็นเด็กหรือเยาวชนด้วย ถ้าในวันที่ส่งฟ้องศาลอายุเกิน ศาลคดีเด็กฯ จะไม่มีอำนาจชำระคดี จะต้องนำคดีไปฟ้องยังศาลธรรมดา ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาโดยทั่วไป ถือเอาอายุขณะกระทำความผิดเป็นเกณฑ์ขึ้นศาลคดีเด็กฯ แต่บางรัฐ เช่น รัฐ เท็กซัส ถือเกณฑ์อายุขณะฟ้องศาล แต่ได้ขยายเกณฑ์อายุขึ้นศาลออกไปจนถึงอายุ 20 ปี แต่ในบางรัฐมีข้อยกเว้นในความผิดซึ่งมีโทษร้ายแรงถึงขั้นจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต ถ้าผู้ที่กระทำความผิดมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป คดีเหล่านี้จะไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลคดีเด็กฯ

ค. ถือเอาอายุขณะศาลพิพากษาเป็นเกณฑ์

กฎหมายบัญญัติให้ถือเอาอายุในวันที่ศาลพิพากษาเป็นเกณฑ์ ถึงแม้ขณะกระทำความผิด และในวันที่ถูกฟ้องจะต้องมีอายุอยู่ในเกณฑ์แล้ว ในวันที่ศาลพิพากษาก็จะต้องมีอายุอยู่ในเกณฑ์ด้วย ถ้าอายุในวันที่ศาลพิพากษาเกินเกณฑ์ ศาลคดีเด็กฯ จะหมดอำนาจชำระคดี ต้องโอนคดีไปให้ศาลธรรมดาชำระคดี ได้แก่ ประเทศเมียนมาร์, ศรีลังกา, ปากีสถาน, อินเดีย (ยกเว้นบอมเบ)

2. เกณฑ์การกระทำความผิด การพิจารณาความหมายของคำว่า เด็กกระทำความผิด จะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ 2 อย่าง ประกอบกัน คือ เกณฑ์อายุ และเกณฑ์การกระทำความผิด ซึ่งเกณฑ์การกระทำความผิดของเด็กมีความหมายกว้างโดยรวมทั้งการกระทำความผิดทางอาญา และการประพฤติดนไม่สมควรด้วย ซึ่งอาจพิจารณาได้เกณฑ์การกระทำความผิดดังนี้

1. เด็กที่กระทำความผิดกฎหมายอาญา
2. เด็กที่ปรับตัวเข้ากับบรรทัดฐานทางสังคมไม่ได้ หรือที่เรียกว่าความผิดตามสถานะของบุคคล เช่น การประพฤดิเสเพล การหนีออกจากบ้าน หนีโรงเรียน การไม่เคารพเชื่อฟังบิดา

มารดา การเร่ร่อนอยู่ในที่สาธารณะ การแสดงกิริยา วาจาหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่สุภาพ ซึ่งความผิดเหล่านี้ ถ้าผู้ใหญ่กระทำจะไม่ถือเป็นความผิด

3. เด็กที่จำได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครอง เป็นกรณี que เด็กไม่ได้กระทำความผิด แต่เป็นผู้ที่ถูกทอดทิ้งหรือไม่ได้รับการปฏิบัติโดยชอบ ซึ่งถือว่าอยู่ในอำนาจของศาลคดีเด็กฯ ด้วย เช่น เด็กอนาถา เด็กจรจัดไม่มีที่อยู่อาศัย เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่บิดามารดาไม่เลี้ยงดู เด็กยากจนที่บิดามารดาไม่สามารถให้การเลี้ยงดูได้

สำหรับเกณฑ์การกระทำผิดของเด็กของไทยนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มาตรา 11 ซึ่งอาจสรุปเกณฑ์การกระทำผิดได้ ดังนี้ คือ

1. การกระทำผิดกฎหมายอาญา (มาตรา 11(1))

2. การกระทำซึ่งถือว่าเป็นความผิดของเด็กโดยเฉพาะ อันได้แก่เด็กซึ่งมีปัญหาทางความประพฤติ เด็กที่ประพฤติดนไม่สมควรแก่วัย เช่น ประพฤติเกเร เทียวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ หนีโรงเรียน และรวมทั้งเด็กที่จำต้องได้รับความสงเคราะห์เนื่องจากกำพร้าบิดามารดา หรือถูกบิดามารดาทอดทิ้ง หรือเป็นเด็กพิการทางร่างกายจิตใจหรือสมองอันอาจจะเป็นอันตรายต่อตัวเด็กเองหรือผู้อื่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา 11 (4) ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 และ 294 ปี พ.ศ. 2515

จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำว่า เด็กกระทำผิดของไทยจะต้องพิจารณาจากเกณฑ์อายุ ซึ่งถือเอาในขณะที่กระทำผิดเป็นเกณฑ์ คือ อายุเกิน 7 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และเกณฑ์การกระทำผิดตามมาตรา 11(1) และ (4) ประกอบกัน

บทที่ 2

สาเหตุการกระทำผิดของเด็ก

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเด็กมีปัญหา จึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากทำนองคลองธรรม มีพฤติกรรมเกเร ก้าวร้าว ชอบความรุนแรงทำร้ายร่างกายผู้อื่น และมีพฤติกรรมก่อความสงบสุขของสังคม มักมีวามสุขกับอบายมุขและติดยาเสพติด ซึ่งจะนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายตั้งแต่ความผิดเล็กๆ น้อยๆ จนถึงขั้นร้ายแรง

การแก้ปัญหาเด็กกระทำผิดให้ได้ผลต้องแก้ที่สาเหตุ ว่ามีสมมติฐานมาจากสิ่งใด จึงจะสามารถวางวิธีแก้ไขได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่การที่จะรู้ถึงสาเหตุที่เด็กกระทำผิดนั้นเป็นเรื่องยาก เพราะเกิดจากสาเหตุหลายประการประกอบกัน ได้แก่ อาจเกิดจากความรู้สึกภายในจิตใจของเด็กเองร่วมกับสาเหตุทางครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและขาดการศึกษา ฯลฯ

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จึงมีการศึกษาหาทางแก้ไขโดยหาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านปัญหาสังคม, สิ่งแวดล้อม, เศรษฐกิจ, ปัญหาครอบครัว และปัญหาจากตัวเด็กเองทั้งร่างกายและจิตใจ

การรู้ปัญหาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็ก และเยาวชนแต่ละคนจะช่วยให้ทราบแนวทางในการพิจารณาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทั้งในการบำบัดแก้ไขพฤติกรรม และป้องกันมิให้กระทำผิดต่อไปอีกด้วย

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

สรุปได้เป็น 2 ประการ คือ 1. สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนเอง

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

1. สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชน

เด็กที่กระทำผิดจำนวนมากที่มีปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นมูลเหตุผลักดันส่งเสริมให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งอาจกล่าวได้ คือ

1.1. พันธุกรรม

1.1.1. สติปัญญาและจิตใจ ในทางวิชาการ ยอมรับกันว่า สติปัญญา อุปนิสัย บางอย่างและโรคบางอย่างสามารถถ่ายทอดจากพ่อแม่สู่ลูกหลานได้ เช่น ปัญญาอ่อน, จิตใจบกพร่อง, บุคลิกภาพทรมาน, ความรู้สึกทางเพศที่ผิดปกติ ซึ่งเป็นมูลเหตุให้เด็กมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดได้ง่าย⁽¹⁾

1.1.2. ร่างกายและโรค ลักษณะร่างกายที่ผิดปกติ, พิการ และโรคบางอย่าง เช่น โรคเอ็ดส์, กามโรค, โรคพิษสุราเรื้อรัง ฯลฯ ซึ่งได้รับถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ ทำให้เด็กมีปมด้อย มีจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และมองโลกต่างไปจากคนทั่วไป ทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว และต่อต้านบรรทัดฐานของสังคม⁽²⁾

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมของเด็กเริ่มตั้งแต่ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด คือ ครอบครัว เพื่อนบ้าน ชุมชน โรงเรียน เพื่อนรวมทั้งสภาพสังคมทั่วไป อันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจการเมือง, วัฒนธรรม สื่อมวลชน และอื่นๆ อีกมากที่เด็กได้ประสบตลอดเวลาที่เติบโตขึ้น ซึ่งจะกล่าวเฉพาะที่สำคัญ คือ

2.1. ครอบครัว

บ้านและครอบครัว นับว่าเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการสร้างลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าครอบครัวมีความสุข มีการเลี้ยงดูอบรมเอาใจใส่ดี เด็กก็จะเจริญเติบโตเป็นคนดี ประพฤติตัวดี แต่ถ้าในครอบครัวไม่มีความสุข ขาดความรัก ขาดการเอาใจใส่ เด็กก็จะหันไปหาเพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ซึ่งอาจชักนำไปในทางไม่ดีได้ง่าย ครอบครัวแบบนี้ เรียกว่า “ครอบครัวบกพร่อง”

Sheldon & Glueck นักสังคมวิทยาที่มีชื่อเสียงได้กล่าวว่า “ครอบครัวบกพร่อง” หมายถึง “การขาดความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เด็กขาดความอบอุ่นและความเอาใจใส่จากพ่อแม่ผู้ปกครองในครอบครัว”

Toby Jackson (1957) ได้ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว มีผลต่อทัศนคติของเด็กที่มีต่อสังคมทั่วไปอย่างมาก นอกจากนี้ ยังมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกอีกด้วย

หากภายในบ้านไม่มีความสุข และความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวไม่ดี พ่อแม่ทะเลาะทู่บตีกันเป็นประจำ หรือเลิกร้างทิ้งไป เรียกว่า “บ้านแตก” (Broken Home) ก็จะเป็นผลร้ายแก่เด็กอย่างมาก ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน, เกเร, มองโลกในแง่ร้าย หากเด็กทนสภาพในครอบครัวไม่ได้ ก็จะหนีออกจากบ้าน กลายเป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด มั่วสุมกันเสพ อบายมุขและยาเสพติด และกระทำความผิดในที่สุด⁽³⁾

2.2. การศึกษา

การศึกษาทำให้เด็กมีความรู้ มีความคิดที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับคุณธรรมจากครอบครัว และเป็นเสมือนแม่พิมพ์ที่จะหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดี ต่อไป

แต่ในปัจจุบันก็มีสถานศึกษาหลายแห่งที่ไม่สามารถควบคุมดูแลนักเรียน นักศึกษาวัยรุ่นที่มีค่านิยม และทัศนคติที่ผิดๆ ตามรุ่นพี่ๆ เป็นเหตุให้มีการทำร้ายร่างกาย ฆ่ากัน เพียงเพราะอยู่ในสถาบันที่ถือว่าเป็นอริกัน

Schafer และ Kenneth (1967) นักอาชญาวิทยาที่สำคัญได้ศึกษาวิจัยพบว่า “การกระทำผิดของเยาวชน เป็นผลส่วนหนึ่งของประสบการณ์ในทางลบจากสถานศึกษา”

2.3. การคบเพื่อน

การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กและเยาวชน ถ้าคบเพื่อนเกเร มีความประพฤติไม่ดี ก็จะชักนำให้เด็กดีๆ ประพฤติผิดกฎหมายได้ โดยเฉพาะเยาวชนที่ครอบครัวมีปัญหา มักจะรวมตัวกันเป็นแก๊งค์ แล้วชอบแสดงพฤติกรรมที่ขัดกับบรรทัดฐานของสังคม จนถึง ละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ชอบวิธีรุนแรงใช้กำลังตัดสิน

Sutherland (1974) นักอาชญาวิทยาที่มีชื่อเสียงได้วิจัยเกี่ยวกับการคบหาสมาคมของเด็กวัยรุ่น พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเพราะเห็นว่า การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม น่านิยมมากกว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย และพฤติกรรมทางอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ และคบหาสมาคม

2.4. สภาพแวดล้อมและอิทธิพลของชุมชน

สภาพแวดล้อม และชุมชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกระทำผิดของเด็ก เด็กที่เติบโตมาในละแวกบ้านที่มีสิ่งแวดล้อมไม่ดี จะมีแนวโน้มในทางกระทำผิดได้โดยง่าย พฤติกรรมของเด็กกระทำผิดมักจะใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านมากกว่าอยู่ในบ้านโดยเคร่งครัดไปตามที่ต่างๆ คบเพื่อนที่มีความประพฤติไปทำนองเดียวกัน ชักชวนกันเสพของมีนเมา, สารเสพติด มั่วสุม ตามแหล่งอบายมุข ยิ่งกว่าจะสนใจไปตามสนามกีฬาหรือศูนย์เยาวชน โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ซึ่งเต็มไปด้วยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นพวกมิจฉาชีพ และมีแหล่งอบายมุขให้มั่วสุมกันค้ำคะนิน ทำให้เด็กและเยาวชนคุ้นเคยกับพฤติกรรมดังกล่าวและเห็นผิดเป็นชอบ

Taft และ England (1964) ได้กล่าวว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่สนับสนุนให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน คือ ชุมชนแออัดที่เป็นสลัม มีความยากจน มักมีสภาพไร้กฎหมาย คือ คนในแหล่งนั้นมักทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงว่าจะผิดกฎหมายหรือไม่ เป็นเขตแห่งความเลวร้าย ซึ่งตำรวจห้องที่บางคนปกป้อง โดยถึงรู้ก็ไม่จัดการปราบปราม เพราะได้รับผลประโยชน์จากแหล่งอบายมุข เช่น ช่องโสเภณี บ่อนการพนัน และการลักลอบค้ายาเสพติด⁽⁴⁾

2.5. สาเหตุทางเศรษฐกิจ

สังคมที่มีเศรษฐกิจดี ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพสูง จำนวนอาชญากรรมก็น้อย ตรงข้ามกับสังคมที่เศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนมีรายได้น้อย จำนวนอาชญากรรมก็มีมาก ในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความสุข เพราะมีรายได้ไม่พอลี้ยงดู พ่อแม่ทะเลาะวิวาท เด็กต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ขาดการศึกษา คบเพื่อนไม่ดี จึงนำไปสู่การก่ออาชญากรรม และการกระทำผิดของเด็ก

2.6. สื่อมวลชน

ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ สื่อสารมวลชนมีอิทธิพลแพร่หลายมาก เด็กจะได้เรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่ดีจากสื่อมวลชน และเพราะความอ่อนต่อโลก และวุฒิภาวะยังไม่เจริญเต็มที่ ไม่คิดถึงผลดีผลเสียโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ มีแต่ความอยากรอง จึงมีค่านิยมที่ผิดๆ ชอบทำเลียนแบบ

Wilbur L. Schramm (1960) นักอาชญาวิทยาที่มีชื่อเสียงได้ศึกษาพบว่า “เด็ก ๆ ได้เรียนรู้และตกอยู่ในอิทธิพลของสื่อมวลชนนานาชนิดได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ของครอบครัว การอบรมของโรงเรียน และการคบเพื่อนของเด็ก”⁽⁵⁾

2.7. ยาเสพติด

ยาเสพติดเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็ก ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และสารเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ ได้ก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงที่กระทบถึงความมั่นคงของชาติ เพราะเด็กและเยาวชนคนตกเป็นทาสของยาเสพติด และสารเสพติดมีจำนวนสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และพบว่าจะมีอายุเฉลี่ยลดน้อยลงทุกที ทั้งนี้เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่มีความอ่อนเยาว์, อยากรู้อยากเห็น, อยากรลอง เมื่อติดยาเสพติดแล้ว ก็จะเสื่อมโทรมทั้งร่างกายและจิตใจ ต้องขวนขวายหาหาเสพยาให้ได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ ในที่สุดก็จะกระทำผิดเพื่อให้ได้ทรัพย์สินมาซื้อยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากระดับโลก เพราะยาเสพติดมิได้ทำลายเฉพาะตัวผู้เสพเท่านั้น แต่ยังทำลายครอบครัว สังคม ประเทศชาติอีกด้วย

จากการสำรวจพบว่า ชุมชนแออัดในเมืองใหญ่เป็นแหล่งระบาดของยาเสพติดที่สำคัญ และเป็นการเพาะอาชญากรรม และแพร่เชื้อโรคเอดส์พร้อมๆ กันไปด้วย ปัจจุบันรัฐและสังคมได้พยายามรณรงค์ให้ชุมชนช่วยกันป้องกันยาเสพติด มีการจัดตั้งเขตปลอดยาเสพติด และมีอาสาสมัครในชุมชนคอยช่วยเหลือสอดส่องดูแลผู้ติดยาเสพติดเป็นรายบุคคล

สรุป

เหตุที่เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากทำนองคลองธรรม ก้าวร้าว, เกเร, เสเพล, เร่วรอน จนไปสู่การกระทำผิดในที่สุดนั้น เพราะเนื่องมาจากปัจจัยหลายสาเหตุประกอบกัน แต่ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยจากตัวเด็กเอง และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่แวดล้อมหล่อหลอมประสบการณ์ของเด็กตลอดมาตั้งแต่เล็กจนโต ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด และใกล้ชิดตัวเด็กมากที่สุด คือ ครอบครัว, เพื่อน, สภาพที่อยู่อาศัย, โรงเรียน, เศรษฐกิจ, สังคมและสื่อมวลชน

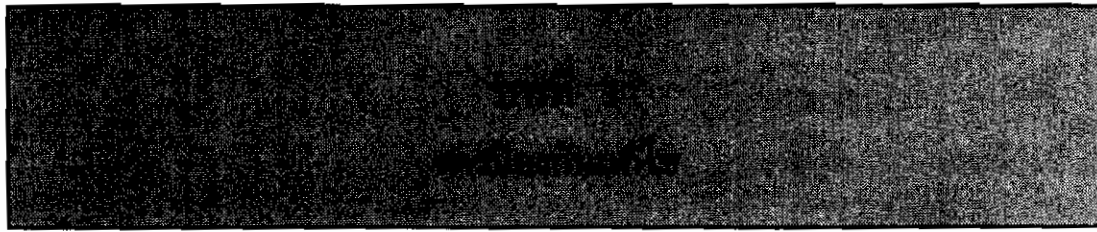
เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าว ทวีไปเรียกว่า “เด็กมีปัญหา” คดีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจะมีมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นกับจำนวนของเด็กที่มีปัญหาในสังคม

เด็กมีปัญหาจะมีจำนวนมากขึ้นเพียงใดในสังคม ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพ และโครงสร้างของสังคมนั้นเป็นส่วนใหญ่ จากความจริงที่ทราบกันทั่วไป คือ สังคมยิ่งพัฒนาไปสู่ความเจริญมากขึ้น ปัญหาเด็กและเยาวชนก็ทวีขึ้นตามไปด้วย

มีข้อสังเกตว่า การที่เด็กและเยาวชนถูกจับดำเนินคดีในความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมากที่สุดนั้น ส่วนใหญ่เนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างยากจน ถึงจนมากสภาพที่อยู่อาศัยไม่ดี เด็กไม่มีความสุขในบ้าน เด็กจึงต้องหาทางออกโดยการออกเที่ยวเตร่ไปตามที่ต่างๆ และไม่ได้เรียนหนังสือ คบเพื่อนนอกโรงเรียนที่มีปัญหาด้วยกัน จึงชักชวนกันกระทำความผิด เพื่อให้ได้ทรัพย์สินเลี้ยงตัว หรือเห็นผู้อื่นมีทรัพย์สินก็อยากได้ ประกอบกับเด็กเหล่านี้มีการศึกษาน้อยจึงหางานทำยาก ที่หาได้ก็เป็นเฉพาะงานใช้แรงงานรายได้น้อย ทำให้พ่อแม่ที่ทำงานสุจริต จึงชักชวนกันทำมิจฉาชีพ เพราะหลงผิดเห็นว่า ได้เงินเร็ว และเป็นงานสบาย

จากการสำรวจสอบถามเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดของนักสังคมสงเคราะห์ พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ นอกจากมีสาเหตุทางด้านครอบครัว และเศรษฐกิจแล้ว ส่วนใหญ่ยังมีสาเหตุจากการถูกชักชวนจากเพื่อน และการเรียนรู้อาชญากรรมจากเพื่อนและสื่อมวลชนต่างๆ ประกอบอีกด้วย

จึงสรุปได้ว่าสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมีหลายประการ ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งไม่ดี ที่เด็กได้ประสบตลอดมาตั้งแต่เล็กจนโต เป็นขบวนการลูกโซ่สืบเนื่องกัน

ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิด เป็นปัญหาสำคัญของชาติที่ทุกครอบครัวและสังคม จะต้องร่วมมือร่วมใจช่วยกันแก้ไข มิใช่มอบให้เป็นหน้าที่ของ ศาลคดีเด็กและเยาวชนแก้ไขเพียงฝ่ายเดียว เพราะหากสามารถแก้ไขปัญหาได้ตั้งแต่เมื่อเด็กและเยาวชนเริ่มมีแนวโน้มว่าจะกระทำความผิดหรือเริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เกเร ก็จะสามารถตัดไฟเสียแต่ต้นลม ทำให้สังคมปลอดภัย ไม่ต้องเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การบำบัดแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้น ศาลคดีเด็กและเยาวชน มีนโยบายคุ้มครองและแก้ไขโดยใช้หลักจิตวิทยาในการฟื้นฟู บำบัดแก้ไขพฤติกรรม มากกว่าการลงโทษ ยิ่งผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชนยิ่งต้องพยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ทราบถึงปัญหา แรงจูงใจ และมูลเหตุแห่งการกระทำความผิด แล้วนำมาแก้ไข

การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในชั้นศาล เปรียบเหมือนการแก้ที่ปลายเหตุ เป็นการสายเกินแก้ไขให้กลับคืนดีดังเดิม ดังนั้นจึงควรแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือที่ครอบครัว และชุมชนรวมทั้งสังคมทั่วไปด้วย

อย่างไรก็ตามการป้องกันย่อมดีกว่าการแก้ไข ฉะนั้นควรป้องกันมิให้เกิด “เด็กมีปัญหา” ในสังคมโดยเริ่มที่บ้าน นักจิตวิทยากล่าวไว้ว่า “สุขภาพจิตดีเริ่มที่บ้าน” ถ้าบ้านหรือครอบครัวมีความสุข สงบ อบอุ่น มีความสัมพันธ์กันดี และใกล้ชิดดูแลเอาใจใส่ให้เวลาและการอบรมแก่เด็กเพียงพอแล้ว ก็จะเป็นเสมือนเกราะที่จะปกป้องยับยั้งไม่ให้เด็ก เห็นผิดเป็นชอบหลงเชื่อถูกชักจูงไปในทางเสื่อม

ความรักและความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดี

การเลี้ยงดูเอาใจใส่ อบรม และให้เวลาแก่เด็กจะทำให้เด็กรักและผูกพันกับครอบครัว เชื่อฟัง ว่านอนสอนง่าย ไม่กระด้างก้าวร้าว

การควบคุม สั่งสอนที่พอเหมาะพอควรไม่เข้มงวดเกินไป ไม่ปล่อยปละตามใจจนเกินไป ก็จะทำให้เด็กไม่เก็บกด ไม่รู้สึกว่าคุณบังคับ เด็กก็จะไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบที่ดี ไม่ออกนอกเส้นทาง

เด็กที่เติบโตเข้าสู่วัยรุ่นเป็นเยาวชน เป็นช่วงที่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้น การเลี้ยงดูของครอบครัวต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพการเจริญวัยของเด็กด้วย

หากเด็กได้รับความรัก ความเอาใจใส่ อบรม สั่งสอนดูแลที่ดี ก็เท่ากับเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้เด็กหลงผิดก้าวร้าวไปในทางชั่วได้ เพราะเด็กจะเจริญเติบโตเป็นวัยรุ่นที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดี รู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร ประพฤติตัวอยู่ในกรอบธรรมเนียมที่ดี เหมาะสมแก่วัย มีสติ ยับยั้งชั่งใจ และไม่ไปมั่วสุมกับเพื่อนแล้ว และอธิบายมุขต่างๆ ไม่หลงผิดคล้อยตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เด็กและเยาวชนเหล่านั้น จะศึกษาเล่าเรียนเพื่อความสมหวังของพ่อแม่ และเพื่ออนาคตของตนเอง

มีเด็กและเยาวชนจากครอบครัวที่ยากจน และมีการศึกษาน้อย เป็นจำนวนมากที่มีความประพฤติดี เพราะมีจิตสำนึกที่ดี ยับยั้งชั่งใจ เพราะความรู้สึกผิดในทางดีของเด็กอันเกิดจากตัวเด็กเอง และเกิดจากความอบอุ่นและการอบรมของครอบครัว

ดังนั้นปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิด จึงควรเริ่มป้องกันอย่างจริงจังที่สาเหตุสำคัญที่สุดคือครอบครัว เป็นการดับไฟเสียแต่ต้นลม เริ่มป้องกันตั้งแต่เด็ก ๆ เพราะไม้อ่อนดัดง่าย ไม่แก่ดัดยากดีกว่าจะมาคิดแก้ไขที่ปลายเหตุ เมื่อเด็กกระทำผิดแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนให้น้อยลงในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสังคมกำลังเผชิญกับปัญหาการกระทำผิดของเด็กที่ทวีจำนวนสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงต้องหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน การแก้ไขจะได้ผลก็ต้องได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากทุกฝ่ายในสังคม ให้ความสำคัญของปัญหานี้ และช่วยกันแก้ไขขัดเกลาเด็กที่กระทำผิดให้กลับตัวเป็นคนดี ให้โอกาสและช่วยเหลือเขา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องช่วยกันแก้ไขสาเหตุที่ทำให้เด็กกระทำผิด อันได้แก่ ครอบครัว, เศรษฐกิจ, ชุมชน, การศึกษา, สิ่งแวดล้อม และค่านิยมในสังคม รวมทั้งสื่อมวลชนต่างๆ ให้ดีแล้วใช้เป็นเครื่องมือในการอบรม ป้องกัน แก้ไขเด็กและเยาวชนไม่ให้หลงผิด หรือที่หลงผิดไปแล้วให้รู้ผิดชอบชั่วดีกลับตัวได้